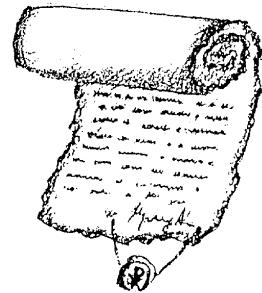

Hírlevél

A NAGYTÉNYI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG
BELSŐ LAPJA

2011. március 06.

XIX. évfolyam 1. szám

„Benne temetkeztetek el a keresztségben, és benne támadtatok fel” (vö. Kol 2,12)

A nagyböjt időszaka Jézus szenvedését hozza közel hozzánk, hogy a feltámadásba vetett hitünk növekedhessen. Nem csak a keresztút végzésekor állítjuk magunk elé a keresztet, hanem egész nagyböjtünkön átvezet. A kereszt összekapcsol bennünket az éggel, felfelé emeli tekintetünket, és összekapcsol egymással, ahogy az édesanya kitar karjával átöleli gyermekeit.

Jézussal kimegyünk a sivatagba, ahol Istennel találkozhatunk. Erre hívnak bennünket a nagyböjt gyakorlatai. Többet imádkozunk, gyakoroljuk az irgalmasság tetteit. Testi böjtölésünk a bűnt fékezi és felemeli a lelket.

A nagyböjt tetteiben a közösséget is megélhetjük. Hiszen együtt járjuk nagyböjti utunkat, és majd együtt érkezünk el a feltámadás örömére.

Vezessen bennünket a Szentírás szava. A lelkünkben fakadó élő vízforrás a hit látását tisztítja, és a feltámadás hitében erősít meg bennünket.

Nagyböjt gyakorlataival lépünk bátran az Istenhez vezető útra. Ő maga fog kézen bennünket, és vezet ezen az úton.

Ákos atya

A TARTALOMBÓL:

A keresztút.....	2. oldal
Olvassunk verset, mert érdemes!.....	2. oldal
A Szent Három nap.....	3. oldal
Roger testvér imája.....	3. oldal
Gondolatok a Család éve kapcsán.....	4. oldal
Mondj IGEN-t!.....	5. oldal
Téténynek ékessége 24.....	5. oldal
Piroska és Farkas.....	5. oldal
KEMPIS (részletek).....	6. oldal
Krónika.....	6. oldal
Naptár.....	6. oldal

Farsang és nagyböjt a néphagyományban

A farsang bajor-osztrák jövevényyszó, a "vaschang"-ból származik. Ezt a szóformát őrzi a Nyitra megyei köszöntő refrénje: "Agyigó, agyigó, fassang, fassang!" Első írásos jelentkezését 1283-ból ismerjük bajor-osztrák adatokból. Magyarországon a középkorra tehető a kialakulása. Elterjedése valószínűleg három fő területen történt: a királyi udvarban, a városi polgárság és a falusi lakosság körében.

A szokások és hiedelmek zömének szempontjából azonban többnyire farsangvasárnap, farsanghétfő és húshagyókedd alkotta az igazi farsangot. A záró három napot " farsang farkának " is nevezik.

Az előkészületek azonban, már a farsangvasárnapot megelőző csütörtökön kezdődtek. Kövéracsütörtökön, másképpen zabálócsütörtökön, Szeged vidékén jó zsíros ételeket főztek és sokat ettek abban a hitben, hogy így bő lesz a termés, és kövérre híznak a disznók. Az Ipoly menti falvakban kövéracsütörtökön húst, pogácsát, tepertőt, kolbászt, káposztát ettek.

A Mura-vidéki falvakban disznóhús, káposzta, kocsonya, fánk, bor és pálinka bőséges fogyasztásával ünnepelték a farsangot. A farsangi ételek maradványát megszártították, porrá törték, beteg jószágot gyógyítottak vele. A Szerémségben az első napon fánkot sütöttek, hogy ne vigye el a vihar a háztetőt.

Jellegzetes farsangi étel a Tápió menti falvakban is a farsangi fánk, melyet itt többnyire pampuskának neveznek. Ezzel kínálják a látogatókat, és a köszöntőknek is ebből adnak. A másik jellegzetes étel a herőce, a forgácsfánk. Emellett népszerű volt ilyenkor a kocsonya, amiből a bála is vittek.

Mindenütt arra törekedtek, hogy az ételeket hamvazószerdáig elfogyasszák, mert akkor kezdődik a böjt.

A régi idők böjti fegyelme igen szigorú volt. A böjti napokon csak kenyeret, sót és száraz növényi eledeleket volt szabad enni, és csak egyszer ehettek napjában.

A böjtös eledelék számára több helyen még nemrég is külön edényeket használtak. Az ország több vidékén talán még ma is emlegetik a „negyvenelést”. Így Kiskunfélegyházán, aki „negyvenelt”, az hamvazószerdától húsvétig csak negyvenszer evett. Volt olyan is, aki nem pipált, nem ivott bort, nem borotválkozott a nagyböjtben. Akadtak férfiak, akik ez idő alatt a házaselettől is tartózkodtak. Mindez jórészt még a középkori előírásokban gyökeredzik.

A bűnbánat, Krisztus szenvedésének emlékezete, egyebekben is meglátszik népünk magatartásán. Egyes helyeken, így Tápén, továbbá a palócoknál, a nők sötét és egyszerű viseletben, a lányok violaszín pántlikájában is tükröződik a

nagybőjt hangulata. Mulatozásról természetesen szó sem lehetett. Az volt a hiedelem sokfelé, hogy aki böjtben táncol, annak nem lesz jó a gyümölcsstermése.

Az idősebbek országszerte a templomba mennek böjti prédikációt hallgatni, Jézuskát csókolni, keresztutat járni. Nagyböjtben, minthogy még a szorgos dologidő nem került föl, a templomban, vagy egyes házaknál összejönnek a hívek a fájdalmas olvasó elvégzésére, éneklésre. Népekeink túlnyomó része éppen az Úr szenvedését, a Szűzanya fájdalmát siratja. Népünk különben a nagyböjtben ennek előtte olyan ünnepeket és ájtatosságokat is számontartott, amelyeknek ma már szinte az emlékeztük is kiveszett.

Ilyenek: Krisztus Urunk szentséges öt sebeinek napja (nagyböjt első péntekje), Krisztus Urunk töviskoronája napja (nagyböjt második péntekje), Krisztus Urunk drágalátos véreinek napja (nagyböjt harmadik péntekje). A Szeged környéki Tápén a nagyböjt heteit, illetőleg vasárnapjait régen így nevezték: első a „csonkahét” és „csonkavasárnap”, második a „guzsahét” és „guzsavasárnap”, harmadik a „nevetlen hét és nevetlen vasárnap”, negyedik a „süket hét és süketvasárnap”, ötödik a „fekete hét és feketevasárnap”, hatodik a „virághét és virágvasárnap”, ez az elnevezés már általánosan is ismert. (v.ö: Bálint Sándor: Népünk jeles ünnepei, Magyar Néprajz)

Zsu

A keresztút

A keresztút /latinul via crucis/, a fájdalmak útja /via dolorosa/ eredetileg az a kb. 0,5 km-es út Jeruzsálemben, melyen Jézus a keresztet hordozta. Az út a templom jobb oldalán álló Antónia vártól halad Jeruzsálem utcáin a nyugati városkapun át fel a Golgotára.

A hagyomány szerint Jézus anyja és egy-egy tanítvány a föltámadás után naponta végigjárta az úgynevezett szent körutat: utolsó vacsora terme - Annás és Kaifás háza - Golgota - Szentsír - Praetorium - Getszemáni kert - Olajfák hegye - Kidron völgy - Sion hegye. Az első keresztények nagy tisztelettel vették körül különösen a keresztre feszítés és a szentsír helyét. A pogány Hadrianus császár viszont 135-ben - hogy nyomukat is eltörölje - pogány templomot építtetett oda. /Ezzel azonban még jobban megőrizte a szent hely emlékét./ Később

Szent Ilona, Nagy Konstantin császár édesanyja megkeresztelte Jézus keresztjét és ő építtette fel az első keresztény templomot a Golgotán /Feltámadás temploma vagy Szent Sír temploma/ a 320-as években.

A XV. században már 12 márványtábla vagy emlékmű állt a keresztút mentén, hogy a zarándokok ezek segítségével fizikailag és lélekben is végigjárhassák Megváltójuk utolsó útját. Az emlékműveknél megálltak kis szünetet tartva az úton, hogy imádkozzanak és gondolkodjanak az eseményen, mely a felirat szerint ott történt.

A keresztúti ájtatosság segítségével a hívek Jézus szenvedéseinek elmélkednek. Lélekben végigjárják vele az utat, követik, kísérik őt. A valóságban az apostolok elszaladtak, csak Mária, Jézus anyja, János apostol /a legkedvesebb tanítvány/ és Mária Magdolna kísérte őt. A szenvedő Krisztus nyomába csak egyszerű, alázatos lélekkel szegődhetünk.

Cifra vagy bő beszéd helyett kevés szóra van szükségünk. Hagyjuk, hogy Jézus nagy szeretete és szenvedésének titka megérintse a szívünket. Szeretetünk megmozdul, a lelkünk beleremeg. Szívünk hálával és szeretettel telik meg megváltónk iránt. Arra érzünk ösztönzést, hogy megbánjuk bűneinket, gyarlóságainkat, igyekezzünk minél jobban hasonlónak válni Jézushoz, legyünk hűségesek hozzá, kövessük őt életünkben. Kövessük Őt életünk keresztútján. Mert ugye igaz, hogy mindnyájunk életét nevezhetjük "keresztútnak", még ha nem is olyan értelemben, mint Jézusét? Jézus mondta: "Aki követni akar engem, vegye föl mindennap keresztjét és úgy kövessen."

A ferences rendhez fűződik a keresztúti ájtatosság legbuzgóbb terjesztése. Ők szent circulusnak, szent körjáratnak nevezték akkor. A XIV. századtól ferences atyák vezetésével zarándokok járták végig az állomásokat Jeruzsálemben. Ezek az állomások nem voltak teljesen azonosak a maiakkal. A számuk is idő közben változott /7, 12, 14/. Európában először olasz helyen imádkozták a keresztutat. Varallóban /Itália/ 1520 körül 43 stációig bővítették ki.

A keresztúti ájtatosság elterjesztése Port Maurizio-i Szent Lénárd /olaszul Leonardo/ /1675-1751/ ferences atya nevéhez fűződik. 1731 és 1751 között 572 keresztutat állított föl. A 14 stációs keresztút ekkor terjedt el. Az állomások számát, a keresztút felállításának helyét, körülményeit és az ájtatosság módját XII Kelemen pápa szabályozta és egységesítette 1731-ben kiadott rendeletében. A stációk számát tekintve voltak olyan törekvések is, hogy Jézus háromszori elesésének, Máriával és Veronikával való találkozásának - mivel ezek nem szerepelnek az evangéliumokban - vegyék ki a keresztútból. A hagyomány azonban értékelte ezeket a mozzanatokat és kitarított mellettük.

Tehát egyre több helyen alakultak ki Kálvária "hegyek", ahol keresztutat állítottak. Ez 14 kápolnából vagy oszlopból áll és Kálváriához vezet. Dombormű nem szükséges, hogy legyen rajta, de kereszt igen. Szinte minden katolikus templomban körbe a falon megtalálható a keresztút kép, festmény vagy dombormű formájában. Szerepel rajtuk felül egy kis kereszt és a római számmal jelzett állomás.

A keresztúti ájtatosság elmélkedő imádság. Különösen nagyböjt idején, pénteki napokon gyakorolják, de bármikor végezhető. A hívők egyedül vagy közösségben végzik. Nem szükséges, hogy pap vezetésével történjen. Imádkozható hangosan: kötött szövegekkel, énekkel a stációk között, vagy saját szavainkkal, illetve csöndben, magunkban. Ró-

Olvassunk verset, mert érdeemes!

Fazekas Lajos: Kezed

Mellém állsz, Istenem, mert szeretlek;
hitben, biztonságban - mint a gyermek
atyai erődbe fogódva
világ ellen is kiállnék nyomba'.

Érezlek, mint kertész kezét az ág,
ki a férgektől óvja illatát;
- virágod vagyok, s gondoz Szent Kezed,
lelkem békéje ez a szeretet.

*(Egy kis tavaszi versike. Ahogyan mi is ki-
megyünk kertünkbe és ápolgatjuk növénye-
inket, úgy ápol, gondoz minket is az Isten.)*

mában, a Colosseumban minden évben Nagypénteken a pápa végzi a keresztutat vállán keresztet hordozva. Hogy miért itt? Mert az első századokban ezen a helyen rengeteg keresztény halt vértanúhalált, mert kereszténynek vallotta magát és nem tagadta meg hitét a keresztényüldözés ellenére sem.

Az Anyaszentegyház teljes búcsút engedélyezett azoknak, akik a keresztutat a kegyelem állapotában végzik. A keresztúttal járó búcsút nem csak magunknak nyerhetjük meg. felajánlhatjuk a tisztító tűzben szenvedő lelkekért is.

Ha egy mondatot ki szeretnék emelni a keresztúti ájtatosságból, akkor ezt választanám:

"Imádunk Téged, Krisztus és áldunk Téged, mert szent keresztet által megváltottad a világot!"

Egy keresztút befejező imádságával fejezem be írásomat, melyet több könyv, szerző tollából merítettem:

Uram, Jézus Krisztus!

Hálatalten térdelek előtted, mert amíg szent keresztutadat jártam, megnyitottad lelkemet, megmutattad szeretetedet irántam, és újra felgyújtottad lelkemben az istenszeretet lángját. Részesítettél abban, hogy betekinthessek a legnagyobb szeretet titkaiba. Hálás vagyok ezért. Add, hogy minden erőmmel téged szolgáljalak, és hozzád hű maradjak, el ne feledjem, amit ajkam mondott és szívem érzett keresztutadon. Ámen.

Maya

A Szent Három nap

Triduum, a Szent Háromnap már az őskeresztény kortól kezdve nagycsütörtökkel kezdődik, ezen a napon két szentmise volt, az első az úgynevezett olajszentelési mise a délelőtti órákban, az esti pedig az Oltáriszentség alapításának ünneplésére vonatkozott. Az olajszentelési misét a püspöki székesegyházakban végezték: a már nagyszombaton használt keresztelendők olajának és a krizmának a megáldása ekkor történt. A papi ígéretek megújítása is ehhez a naphoz kötődik.

NAGYCSÜTÖRTÖK liturgiája az utolsó vacsora felidézésével kezdődik, amikor Jézus maga köré gyűjtötte tanítványait, és az *ez az én testem, ez az én vérem* szavakkal adta nekik a kenyeret és a bort. Ekkor születik az egyház, hiszen az eucharisztia hozza létre az egyházat - és mégis az egyház mutatja be az eucharisziát. *Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre* - mondta Krisztus, és ez egyúttal egyházalapító szándékát is jelöli. A szentmisében, a szentáldozásban Jézussal találkozunk, és a legszemélyesebben kapcsolódunk személyiségéhez, valamint az ő keresztáldozatához és rajta keresztül a Mennyei Atyához. A nagycsütörtöknek éppen ezért ünnepélyes és örömteljes hangulata van. A szentírási olvasmányok felidéznek az egyiptomi kivonulást, amikor azon a bizonyos éjszakán az öldöklő angyal megkímélte az izraeliták házáit, mert a bárány vérével megjelölték az ajtófélfákat. Most az új Bárány, Krisztus vére is megoltalmazza mindazokat, akik benne bíznak.

A lábmosást a II. vatikáni zsinat rendelkezései szerint, már nemcsak a püspöki székhelyeken, hanem a plébániai közösségekben is meg lehet jeleníteni, mikor tizenkét férfit választ ki a helyi lelkipásztor, és Jézus képviselőjében maga is megmossa hívei lábát.

Az oltár Krisztust jelképezi, és így az oltárfosztás Krisztus ruháitól való megfosztására utal a keresztre feszítés előtt. Egyúttal a templom is minden ékességétől megszabadul, ez is jelzi, hogy elvitték a vőlegényt, és az apostolok és a hívek is gyászolnak. A nagycsütörtök esti szentmisét követően az oltáriszentséget egy mellékoltárhoz viszik, ahol együtt imádkoznak a Megváltóval, aki a Getszemánikertben vérrel verejtékezett, és imádkozva kérte a Mennyei Atyát: *Ha lehetséges, múljék el tőlem ez a pohár, de ne úgy legyen, ahogy én akarom, hanem úgy, ahogyan te.* Ezen az éjszakán a virrasztás emlékeztet a szenvedést vállaló Jézusra.

NAGYPÉNTEK. Jézus keresztthalálának napján az egyház nem mutat be szentmisét. A liturgia a szentírási olvasmányokra, a keresztáldozatra és a szentáldozásra szorítkozik. A pap és kísérei leborulnak az oltár előtt, majd kezdődik a szentírási olvasmányok felolvasása, mely igazolja, hogy valóban Jézus a Messiás. Amint Jézus élete is mutatja: húsvétvasárnap nincs nagypéntek nélkül. A szentírási olvasmányok utáni könyörgések az egyház tagjaiért és az egész világért szólnak: minden hívőért, a keresztségre készülőkért, az egyháztól elszakadtakért, a hitlenekért, az Ószövetség népéért, a zsidókért, valamint az ország, a társadalom, a világ vezetőiért - és különösen a szenvedőkért. A virágvasárnapon letakart feszületről a pap leveszi a leplet. A kereszténen az Üdvözítő, aki értünk szenvedett.

A liturgiában ezután következik a kereszt előtti hódolat: a hívek csókkal illetik, és térdet hajtanak Krisztus áldozata előtt. *Szent Isten, Szent Erős, Szent Halhatatlan: irgalmazz nekünk* – énekeljük.

NAGYSZOMBAT Jézus sírban pihenésének napja. Az egyház ott áll Jézus sírjánál, szenvedéséről és haláláról elmélkedik. Az oltár is üres, a tabernákulum nyitott ajtaja jelzi, hogy

Roger Testvér imája

Krisztusom, te szegény koldusként rejtőzöl minden ember arca mögött. Kétségeink ellenére jelen vagy itt. Amíg Isten hallgat és az emberek elhagynak, engedd, hogy veled együtt imádkozzunk: „Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?”

Ha eláraszt bennünket a megnemértés, engedd Istenünk, hogy átéljük a megbocsátást – a szeretetnek e legfőbb megmutatkozását: „Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek!” Nekem is bocsáss meg, mert sokszor, én sem tudom, mit teszek. Ha szüntelenül megbocsátunk, megengeded, hogy megszabaduljunk a lelkiismeret-furdalástól. Biztosabb ez a biztosnál: ahol a megbocsátás, ott az Isten.

Istenünk, nyisd meg ajkunkat, hogy Krisztussal együtt mondjuk: „Atyám, kezedbe helyezem lelkemet”. Te tudod milyen gyengék és sebezhetőek vagyunk. Köszönöm ezt az emberi törekvényt is. Ennek tudata arra kényszerít, hogy te légy egyetlen reménységünk, s arról győződj meg, hogy egyetlen dolog lényeges: a te bennünk rejlő életed. Ámen.

távol van otthonától a vőlegény. Nagyszombaton nincs szertartás. Naplemente után már meg lehet kezdeni **HÚSVÉT VIGILIÁJÁT**, ami Jézus feltámadására készít elő.

A sötét templomban egyedül a parázsló szén világít, s az arról vett tűzzel a pap meggyújtja a húsvéti gyertyát. A húsvéti öröme után kezdődik az igeliturgia, mely végigvezet minket az üdvösségtörténet nagy állomásain, eljutva az Újszövetség küszöbéig. Ekkor ismét felhangzik a *Glória*, és megszólalnak a csengők és a harangok, felhívva Krisztus győzelmének ünneplésére.

A keresztkútnál Jézus szavaira emlékezve - *aki nem születik vízből és Szentlélekből, nem megy be Isten Országába* - az összes szentet hívjuk segítségül a víz megáldására. Felemelő élmény, ha valaki ilyenkor keresztelkedik meg, de a többi hívő is megújíthatja keresztségi fogadalmát. Ezután következik az eucharisztia liturgiája, a húsvéti szentmise, amely most már Jézus feltámadását ünnepli. A szentmise után, vagy másnap hajnalban kerülhet sor a körmenetre, amikor a keresztény hívek külsőleg is megmutatják örömeiket, hiszen a kereszténység nem magánügy, hanem az egész világnak szóló Örömhír. (v.ö.: Új Ember LIX. évf. 15.)

Zsu

Gondolatok a Család Éve kapcsán - a Magyar Püspöki Konferencia a 2011. évet a Család Évének nyilvánította -

A **szabadság** fogalmát ma nagyon sokszor félreértelmezzük. Nem az az igazi szabadság, hogy mindentől függetlenül magukat, semmire és senkire nem vagyunk tekintettel, pillanatnyi érzelmeink szerint cselekszünk. Az emberi személy igazi szabadsága lehetőség az Isten akarata szerinti, értékeket teremtő és megvalósító életre.

Isten szabad akaratot adott nekünk, dönthetünk saját életünkről, választhatunk: megvalósítjuk-e a nekünk készített életervet vagy meggyünk a magunk feje után, esetleg nem is merünk dönteni értékek mellett, hanem csak élünk egyik napról a másikra.

Az igazi szabadság az, amikor valaki szabadon dönt az elköteleződés mellett. Valójában az **elköteleződés** teszi az embert szabaddá, függetlenné szeszélyeitől, pillanatnyi hangulataitól. Egy nagyobb célnak szabad akaratból rendelem alá magam. Nem véletlenül teszi fel az egyház a házasságkötéseknél azt a kérdést, hogy „Szabad elhatározásból jöttél-e ide...”? A házastársi szeretet nem lehet csupán hangulati tényező, hanem szilárd döntés, akaratú tény két ember viszonyában; így válhat hűséggé az idők folyamán.

A szabadság és az elköteleződés fogalmaihoz mindenképpen hozzátartozik az **engedelmesség**, amiről egy családban nem felejtkezhetünk meg. Manapság szinte csak negatív kisugárzással halljuk meg vagy csak a szülőgyermek engedelmességet értjük alatta. A házastársak egymáshoz viszonyított engedelmességét a szó latin gyökerének vizsgálatával rögtön pozitív fényben láthatjuk: oda hallgatni, valakire hallgatni! Nem az akaratunk megszüntetéséről van szó vagy felelőtlen lemondásról (más dönt helyettem, így övé a felelősség), hanem a felnőtt személyiség **felelősségteljes, szeretetből fakadó odaadásáról**; szeretetből a másik fél akaratához illesztem a magam akaratát! Az engedelmesség nem azt jelenti, hogy az egyes esetekben megcselekszem, amit a másik fél kíván tőlem, máskor meg nem; hanem ennek egy teljes benső elkötelezettségnek kell lennie.

Jézus Krisztus is családban született és ezzel megszentelte, követendő példának állította elénk a családi életet. A család és az élet Isten tervének szerves része. Egy férfi és egy nő életszövetsége a Katolikus Egyház Katekizmusának megfogalmazása szerint (2201.pont) a férj és a feleség kölcsönös javára, az új emberi élet elfogadására és nevelésére irányul. **Felelősségteljes neveléssel** kell beteljesítenünk a házasság e hármasságát. A család az a legkisebb szervezeti egység, amelyben az egyének élete kibontakozik, ahol gondoskodnak mindenkinek a testi-lelki szükségleteiről, ahol megtanulhatjuk az erkölcsi értékrendet, a társadalmi együttélés helyes szabályait, Isten szeretetét és a szabadság helyes használatát.

A Püspöki Konferencia a **Szent Család** életére fordítja figyelmünket. A Szentírás olvasásakor helyezkedjünk el egy-egy jelenetbe. Bár keveset tudunk Jézus „csendes” 30 évéről, de egy-egy kiragadott epizód sokat elárulhat a Szent Család mindennapjairól. Pl. amikor a 12 éves Jézust szülei keresni kezdik a Jeruzsálemből hazafelé tartó tömegben, nem találunk utalást a veszekedésre, hibáztatásra Szűz Mária és Szent József között.

„Ha Isten a szeretet, akkor a szeretetből vállalt házasság emelheti a legközelebb az embert Isten jelenlétéhez.”(Böjte Csaba)

Akiket Isten a házasságra hívott meg, azoknak a házasságban élve kell szentté válniuk, nem másra vágyakozva! Számukra férjük/feleségük és a gyerekeik jelentik azt az utat, amely az **életszentségre** elvezeti őket. A Család Évében fontosnak tartja a Püspöki Kar, hogy a katolikus családok megélt életszentséggel tanúskodjanak a világban és a család örömeit sugározzák, mert a család evangélium, örömhír. Ennek a megvalósítása a mindennapokban nem könnyű, ezt mindannyian tudjuk. Ám ettől lesz egyre szebb és értékesebb két ember egymás iránt érzett szeretete! A mindennapi kötelességeink örömteli, becsületes teljesítése mindenki számára kihívást jelent. Azt is tudjuk, hogy a kötelességekkel csak a minimum szintet érhetjük el. Ha a világi életünk versenyhelyezeteihez hasonlítjuk egy pillanatra is a családunkat, akkor nem az lenne a cél, hogy a világ legboldogabb családját teremtsük meg? Ajándék-ká kell válnunk a másik számára, ahogy ő is ajándék nekem; mindig azzá kell lenni, akire éppen szüksége van, még ha adott helyzetben megterhelő, fárasztó. Nem azt tenni, ami nekem a legkényelmesebb, hanem a másik érdekeit, igényeit tartani szem előtt; hiszen a házasság egyik fontos feladata, hogy „kiszerezzük egymásból a jót” (Böjte), hogy megkönnyítsük a férjünk/feleségünk életét.

Imádság, önmegtagadás, alázatos tettek. A szeretet áldozatokra készítet! Szerintem azt még nem hallotta senki, hogy valaki arról panaszkodott volna, „túl sok szeretet kaptam”. (BBE)

„Téténynek ékessége” 24. - Tétény XVIII. századi településszerkezete –

A legkorábbi térképek, mely a település szerkezetét ábrázolják az **I. katonai felmérés** térképlapjai. Az I. katonai felmérés 1782-85 között történt. A település felmérésére **1783**-ban került sor. A feldolgozás során a falu két szelvény határára került, ezért külön érdekesség, hogy a két szelvénylapon másként szerepel a neve, Tetténij vagy Tettény.

A falu alaprajzi elrendezését a két középkori alapokon álló épület, a római katolikus templom és a kastély, határozta meg.

Az akkori település négyutcás úthálózata a mai napig meghatározó Tétény életében; mai nevükön Nagytétényi útról, Kastélypark utcáról, Zambelli Lajos utcáról és az Angeli útról van szó.

A jelenlegi **Nagytétényi út** a limesúttal párhuzamosan a tábort megkerülve a késő római időkben épült ki. Az első házak a római limes út mentén és a révhez közel, a piactér környékén helyezkedhettek el.

Az egyutcás falu főutcájának Buda és Graz közötti összeköttetést biztosította.

A településmag felől a **Kastélypark utca** biztosította a Dunapart megközelítését. A Száraz-Rudnyánszky kastély előtt a Duna-partra levezető utca és a főutca találkozásában a Szentháromság tér kezdeti formája már megtalálható. Az utca szerepe a XIX. Század második felétől megnő, mert a déli vasút megépítésekor a Kastélypark utca tengelyét hagyták szabadon a Duna-part megközelítésére.

A főutca „S” vonalvezetésű szakaszán az utcával párhuzamosan észak felé alakult ki a mai **Zambelli Lajos utca**, amely kelet és nyugat irányban kötötte össze a főútról leágazó, a szőlőhegyre felvezető két szélesebb utat.

Az **Angeli út** a négyutcás úthálózata részeként az ÉD-irányú összeköttetést biztosította a település (Dunapart) és a szőlőhegyek között. A XIX. század közepétől a XX. század közepéig ezt az összekötő szerepet a Koltói Anna utca vette át, de az 1950-es évek óta ismét az Angeli út vezet át a pécsi vasúton.

A Dunához levezető utca két oldalán a térkép a barokk kastély kertjét jelöli. A partra levezető úttól nyugatra terült el az egykori fácskos, az úttól keletre eső területen működött a gazdasági udvar. A két területet fasor szegélyezte.

A főútról a kastélyhoz DNY irányban egy út külön leágazott. Ez a mai Hugonnay Vilma utca. Egyes feltételezések szerint a barokk kert egyik vue-je volt, más források szerint Rudnyánszky báró azzal a céllal alakított ki, hogy a kastély a budai országútról a község szűk és kanyargós utcáinak érintése nélkül is megközelíthető lehessen.

Az uradalom örökösödési viták miatt **1796**-ban három részre szakadt. Nemcsak a kastély épületét osztották három részre, hanem a hozzá tartozó parkokat és gazdasági udvarokat is.

Az 1783-as beépítéshez képest az egyik fontos változást a Landler Jenő utca kialakulása jelenti, amely az 1755-ben romos állapotából újjáépített Nagyboldogasszony Plébániatemplomot köti össze a barokk kastéllyal. A későrómai hagyományokat őrző piactérről a kastélypark északi határán végigfutó, mai Kastélymúzeum utca már akkor is sokkal szélesebb volt, mint a környező utcák.

Az első településszerkezetre vonatkozó térképek vizsgálata után láthatjuk, hogy Nagytétény a mai napig megőrizte XVIII. század végére kialakult utcarendszerét és telekstruktúráját.

Mondj IGEN-t!

Tudnál-e csendesen hozzám bújni,
Tudnál-e virágot nem letépni
Esténként kedvesen átölelni,
Színét és illatát megérezni,
Hallgatni a madarak énekét,
Szirmait boldogan megcsókolni
S megcsodálni a fényt, s a naplementét?
S beteg állatot megsimogatni?
Tudnál-e esőben is nevetni,
Tudnál-e dalt hallani viharban,
Egy szúrós fenyőfát megölelni,
Melegedni szivárvány sugárban,
Élvezni a pillangók táncát,
Meghallani csendben a szív szavát
S átélni két ember valós nászát?
S átélni a teremtést, mint egyetlen csodát?
Tudnál-e táncolni a gyönyörtől,
Tudnál-e hallgatni, ha nem kérdeznek,
Könnyezve sírni az örömtől,
Nem sírni akkor, ha elfelednek,
S kitárni felém a szívedet,
Köszönni, ha nem köszönnek
Hogy megsimogassam a lelkedet?
S tanulni abból, ha megkövetnek?
Tudnál-e egy szempárból olvasni
Tudnál-e sötétben fényt keresni,
S benne a csillagot meglátni,
Szavak és tárgyak nélkül szeretni,
Egy érintéssel átadni,
Legyőzni izzó tűz paraszát,
Mit szavakkal nem tudsz elmondani?
Szeretni engem, Istent és bárki mását?
Tudnál-e a koldusnak kenyeret adni,
Alamizsnát, ha kell elfogadni,
Tárgyat, pénzt eszköznek tekinteni,
S a földet ajkaddal érinteni?

(Baksay-Botos Eszter; források a szerzőnél)

PIROSKA ÉS FARKAS

lógó fejjel tértek haza. Sőt, Piroska a könnyeit törölgette.

- Mi történt veletek? - kérdezte nagymama, - úgy látom ép a kezetek, lábatok!

Piroska hangosan felzokogott, Farkas állt neki a mesélésnek: - Rosszul kezdődött a nap, Piroska kikapott.

- És az olyan nagy baj? – nézett csodálkozva nagymama szipogó unokájára. - Nem létezhet nálad gyorsabb futó?

- De létezhet - szólt újra Farkas. - Csakhogy ez a lány nem jobb Piroskánál! Egyrészt éppen hogy csak győzött, másrészt meg . . . - Ám itt a fiú hirtelen elhallgatott.

A gyanús csendre nagymama gyorsan odalépett Piroskához és a homlokára szorította a kezét.

- Te jó ég! A te megfázásod nemhogy elmúlt volna, de még be is lázasodtál! Így nem lett volna szabad rajthoz állnod! Téged nem sajnálni kell, hanem elfenekelni!

- De hát teremben volt a verseny, nem a szabadban! - suttogetta Piroska az orrát törölgetve. - És nem is az a baj, hogy második lettem, hanem az . . . az. . . az Undok Ulrika – szipogta.

Ismét Farkasnak kellett magyarulnia: - A zuhanyzóban hallotta Piroska, amint Ulrika ujjongva harsogta a vendégeknek, hogy na most végre valakinek sikerült legyőznie ezt a kis varangyos békát!

- Hát, szerintem sem öröm, ha valakit az osztálytársa levarangyosbékázik. De remélem, csak a lázas állapotod miatt vagy ennyire érzékeny – vette át a szót nagymama. És így folytatta:

- Helyes, ha az ember odafigyel mások véleményére. Helyes, ha ezt az állítást nem a hiúságunk fortlyogása, hanem a tények alapján tudjuk értékelni. De a legeslegfontosabb, hogy az Úristen véleményére ügyeljünk! Amellett minden más nézet eltörlődik és jelentőségét veszíti. Nekünk a Teremtő elvárásainak kell megfelelnünk!

- Most pedig villámgyorsan bújj az ágyadba, mérd meg a lázad, már készítem is a forró citromos teát!

ke

KRÓNIKA

- Dec. 31.** Az év utolsó napján hálaadásra gyűltünk össze a templomba.
- Jan. 06.** Elsőcsütörtök - Szentségimádás, egyben Vízkereszt ünnepe.
- Jan. 15.** Nagyboldogasszonnyal Nemzetünkért imádság.
- Jan. 16-23.** Ökumenikus imahéten együtt imádkoztunk az evangélikus és baptista testvéreinkkel.
- Febr. 02.** Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepe.
- Febr. 03.** Szent Balázs püspök ünnepén „Balázs áldásban” részesültünk.
- Febr. 13.** Templomunkból a 10 órai Szentmisét a Katolikus Rádió élőben közvetítette.
- Febr. 15.** Nagyboldogasszonnyal Nemzetünkért imádság.
- Márc. 03.** Elsőcsütörtök - Szentségimádás.

NAPTÁR

- Márc. 09.** **Hamvazószerda** - Nagyböjti idő kezdete, amely **szigorú böjti nap!** 18.30-kor kezdődő szentmisén hamvazkodás.
- Márc. 15.** **Nemzeti ünnep** - Nagyboldogasszonnyal Nemzetünkért- Szentmise 9 órakor.
- Márc. 24-26.** **Nagyböjti triduum** az **esti** Szentmisében. Vezető: Nagy Károly atya a Rózsafüzér Királynője plébánia plébánosa.
- Márc. 25.** **Gyümölcsoltó Boldogasszony** ünnepe.
- Ápr. 07.** **Elsőcsütörtök**- Szentségimádás.
- Ápr. 15.** Keresztút a Kálváriánál 17.00 órakor.
- Ápr. 17.** **Virágvasárnap**- 10.00 órakor kezdődő Szentmisén barkaszentelés. (Jézus bevonulása Jeruzsálembe).
- Ápr. 21-23.** **Szent Három Nap** – Nagycsütörtök - 18.30 ünnepi Szentmise majd virasztás 22.00-ig. Nagypéntek – 15.00-kor keresztút, 18.30-kor Jézus szenvedésének ünneplése. Nagyszombat - napközben imádság a Szentsírnál, 20.00-kor Húsvéti vigília ünneplése.
- Április 24.** **Jézus feltámadásának ünnepe** - Húsvétvasárnap. Szentmisék: 10.00-kor és 18.30-kor Minden második héten, pénteken felnőtt hittan a Szentmise után a Közösségi Házban. Minden csütörtökön 10.00 órától Baba-Mama Kör szintén a Közösségi Házban. Teadélután kéthetente kedden 15.00 órától. Várjuk az érdeklődőket!
- Nagyböjt péntekjein, 17.45-kor keresztutat** végzünk! Idén is csoportok, közösségek, családok vezetik az elmélkedéseket Jézus keresztútjának állomásairól.

KEMPIS

(Részletek)

Második könyv

2.

Jól vigyázz: hozzá ne tapadj ahhoz, ami múlandó, hogy el ne fogjon, és veszted ne okozza.

A Magasságban Lakót keresd gondolatoddal, és imádságot szüntelen Krisztushoz irányítsd.

Ha magasztos, mennyei gondolatok elmédbe nem férnek, keress meg nyugovást Krisztus kinszenvedésében, és vegyél örömet lakást az ő szent sebeiben.

Mert ha Jézus sebeiben és drága stigmáiban igaz bensőséggel menedéket keresel, a megpróbáltatás idején biztos erőforrásra találsz, nem gondolsz majd az emberek véleményével, s még a rágalmazást is könnyen viseled.

Krisztust is megvetették itt a földön az emberek, mikor szükségét szenvedett, ismerősei és barátai is elhagyták szégyenletesen.

Krisztus szenvedni akart és vállalta a megvetetést, s te mersz valaki ellen panaszkodni?

Krisztusnak voltak ellenségei és szidalmazói, s te azt szeretnéd, hogy mindenki barátod meg jötevőd legyen?

Hogyan szolgálhatnád meg a türelem koronáját, ha minden elkerülne, ami kedved ellen van?

Ha az után vágyakozol, hogy semmi rosszban se legyen részed, hogyan lehetnél Krisztus barátja?

Állj helyt Krisztussal és Krisztusért, ha Krisztussal együtt uralkodni akarsz.

Kempis Tamás: Krisztus követése

(Fordította Jelenits István Dr. Ecclesia, Budapest, 2004. Kilencedik kiadás.)

A Hírlevelet kiadja: a nagygyógytényi római katolikus egyházközség.

Alapította: Verőczei Gábor plébános és Szeibert András. Felelős kiadó: Fülöp Ákos plébános

Szerkesztik az erre jelentkezők, írják az egyházközség tagjai, ezért akik a lapban bármit olvasni, látni szeretnének, valamit hirdetni, felajánlani, kérni ohajtanak, vagy bármilyen ötletük van a lappal kapcsolatban, azok a következő személyeket keressék:

Németh Zsuzsanna (1225 Budapest Zambelli L. utca 39.)
Németh András (2440. Százhalombatta, Strand utca 44.)

Tel: (20) 482-9574),
Tel: (23) 357-195).

A plébánia levelesszekerényébe is be lehet dobni híreket, üzeneteket.

A Hírlevél megfelelő mennyiségű anyag összegyűlte után, vagy alkalomhoz kapcsolódva jelenik meg. Az újság korábbi példányai a plébánián igényelhetők.

2 oldal (1 lap) előállítási költsége mintegy 20 Ft. A költségek fedezésére adományokat elfogadunk.